

SEVAN NİŞANYAN: Terminatör

Posted on 31/08/2014

Facebook profilimde gırgırına yazdığım bir cümle var. Gencin biri ona takmış, bana sitem etmiş:

“Merhaba Sevan bey, ben sizin henüz kitaplarınızı okumadım ama bazı programlarda fikirlerinizi dinledim... Facebook sayfanızda Atatürk’ün insan öldürdüğünü ima etmişsiniz. Lütfen sizden rica ediyorum beni aydınlatırmısınız Atatürk nerede insan öldürmüştür? Ha bizim namusumuzu, özgürlüğümüzü savunduğu savaşlarda insan öldürdüğünü söylüyorsanız o savaşta olmayı ben şeref kabul ediyorum onuda bilmenizi isterim . . . !”

Dayanamadım, etraflıca cevap yazdım.

Dayı gazete mi okumuyorsun? Sırf Dersim’de 13.000 kişiyi köpek gibi itlaf ettirdi, hem silahlarını toplatıp liderlerini bertaraf ettirdikten sonra. İsyân misyan ettikleri yoktu, korkudan paniğe kapılmış taş devri aşiretleri idiler. Devlet başkanının alkol ve iktidar hastalığıyla zıvanadan çıkmış fantezisinin eseri bir manasız katliamdı. “Almanlar yapıyorsa bizim neyimiz eksik”ten öte bir mantığı yoktu. Başbakan İnönü’yü “olmaz artık bu kadar” dediği için görevden aldı, yerine emirlerine daha kolay boyun eğecek bir yalaka getirdi. Av operasyonunu baştan sona bizzat idare etti.

1930’da Zilan vadisinde katledilen köylülerin sayısı belirsizdir. Devlet Başkanının şahsi

emriyle kadın, yaşlı, çoluk çocuk belki 10.000 Kürt öldürüldü. Daha geri git: 1925'te bütün Kürdistan'da kaç bin kişi idam edildi, kaç on bin kişi dağda bayırda katledildi belli değildir. Koskoca Genç kasabası Gazi Hazretlerinin emriyle taş üstüne taş bırakmamacasına yokedildi. [Şimdi adı Genç olan kasaba değil, eski il merkezi; yerinde yellere eser.] 1930'da Menemen kasabasının da havadan bombalanarak yokedilmesini emretti; gene İsmet'in tavassutuyla vaz geçirdiler.

1925'te Devlet Başkanının kaprisi doğrultusunda şapka giymeyi reddetti diye memlekette onlarca kişi çarşı meydanlarında asıldı. Şapkaya karşı gösteri oldu diye Rize şehrini denizden topa tuttular. Hasbelkader kendini Devlet Başkanı ilan ettirmiş generalin teki "herkes kafasına külah takacak" yahut "sakallar traş edilecek" diye emretse sen olsan ne yapardın? Seni bilmem ama ben inadına sakal uzatırdım gibi geliyor bana.

Milli Mücadele'nin ilk günlerinde yanında duran hemen herkesi 1925-26'da iktidarını pekiştirdikten sonra idam ettirdi, bilir misin? Milli Mücadelenin başlıca finansörü olan Cavit, Sivas Kongresine İttihat ve Terakki örgütünün desteğini getiren Vasıf asıldı; Milli Mücadelenin İstanbul ayağını örgütleyen Kara Kemal saklandığı kümeste kendini öldürdü. Liseden beri en yakın arkadaşı ve Ankara'daki ilk günlerinde oda arkadaşı olan Albay Arif Beyin idam kararını imzaladığı gece parti verip sabaha kadar dansetti; herkesi de zorla dans ettirdi. Rauf'u, Halide Edip'i ve Adnan Adıvar'ı da astıracaktı; vaktinde haber alıp kaçtılar. Karabekir'in idamı için emir verdi; gene İsmet'in araya girmesiyle, ordu ayaklanır diyerek vaz geçirdiler. Karabekir kimdi? Vahdettin'in ve İngilizlerin adamı diye bilinen Mustafa Kemal'i Erzurum Kongresinde Milli Mücadele ekibine kabul ettiren ve liderliğe gelmesini sağlayan kişiydi. Onu da yoketmek istedi; beceremedi.

1923'te Meclis'te kendisini diktatörlükle suçlayan Ali Şükrü Beyi Çankaya bahçesinde şahsi muhafız alayının başı olan Topal Osman'a öldürttü. Çok fazla tepki alınca bu sefer Topal Osman'ı öldürttü. Bundan iki ay önce aynı yerde, 3 yıllık sevgilisi ve muhtemelen gayrimeşru çocuğunun anası olan Fikriye'yi kafasının arkasından vurarak öldürdüler. Tetiği bizzat

kendisinin çektiği rivayet edilir, ama kesin kanıtı yoktur.

Bundan bir süre sonra karısının kuzeni ve Halit Ziya Uşaklıgil'in oğlu olan Vedat intihar etti veya ettirildi. Onun da hikâyesi çoktur, ama başka zaman anlatılması daha doğru olur.

Milli Mücadele sırasında bizzat Başkomutana bağlı ve onun emriyle iş yapan İstiklal Mahkemeleri 9000 civarında insanı sorgusuz sualsiz idam etti. Bunların ezici çoğunluğu 7 yıl süren savaşta sefil olmuş, ocağı batmış, İttihatçı manyaklığından takati tükenmiş zavallı Anadolu köylüleriydi. "Milli Mücadele" adı verilen Yunan Harbinde şehit olan asker sayısı, İstiklal Mahkemelerince idam edilenlerden azdır, farkında mısınız? [Genelkurmay kayıtlarına göre Yunan ve Ermeni Harplerinde şehit asker sayısı 9177.]

Dünya Harbinin son günlerinde Filistin'de iki adet orduyu [merak ediyorsan 7. ve 8. ordular] bütün mevcuduyla İngilizlere esir verdi; beceriksizlik mi yoksa danışıklı döğüş mü, henüz aydınlığa kavuşmuş konu değildir. Kalan bir avuç askeriyile ricat ederken Halep'te Araplar ayaklanıp gösteri yaptı diye kentin ana caddesinde mitralyöz kurup sivil halkın üstüne ateş açtırdı. Kaç kişinin öldüğü belli değildir.

Çanakkale'de ve Bitlis Cephesinde hadi diyelim ki savaş vardı; aldığı emirleri yerine getirdi; onlar cinayet sayılmaz. Ya Libya'ya ne diyeceksin? Osmanlı hükümetinin müdahale etmeme kararına rağmen, İttihat ve Terakki'nin gizli teşkilatının emriyle tebdil-i kıyafet edip 1912'de Libya'ya çıktılar; sözde İtalyanlara karşı direniş örgütlediler. İtalyanlara karşı tek kurşun atamadılar gerçi, ama arada yüzlerce gariban Arabı direniş karşı çıktı yahut İtalyanlarla yaşamaktan memnun oldu diye katlettiler.

Aklında bulunsun: cinayet işine gireceksen büyük gireceksin. On kişi öldürsen Karındaşen Jak diye namın çıkar. Yüzbin kişi öldürsen vatan kurtaran kahraman olursun, ilkokul sınıflarına fotoğrafını asarlar.

Misal: 33 sivil Kürdü öldürdü diye General Mustafa Muğlalı'yı katil ilan ettiler. Adamcağız hapislerde öldü; Van'da bir kıytırık kışlaya verdikleri adını zorla kaldırttılar. Ötekisi Zilan Vadisinde 44 tane köyü yakıp ahalisini topyekün kılıçtan geçirdi. Kışlayı bırak, memleketin her kasabasında caddesi, meydanı, heykeli, okulu, stadyumu var.

Tahmin ediyorum ki gençsin. Koyun güdücülerin propagandasından kendini kurtarmaya çalış; ilkokul kitaplarında okuduğun her şeye kanma. "O savaşlarda olmayı şeref kabul ediyorum" gibi afili cümlelere de boş ver, kendini gülünç duruma düşürmekten başka şeye yaramaz.

Selamlar,

Sevan

*****

Birkaç gün sonra düzeltme gereği duydum:

Geçen günkü "Terminatör" yazımda "Karabekir'in idamı için emir verdi; gene İsmet'in araya girmesiyle, ordu ayaklanır diyerek vaz geçirdiler," diye bir cümle kullandım. Bu konuları iyi bilen bir dostum uyardı, hikâyenin aslını anlattı. Meğer daha ilginçmiş.

15 Haziran 1926'da "İzmir Suikasti" adı verilen tuhaf komplo ortaya çıkarılır. 26 Haziran'da Ankara'da İstiklal Mahkemesi kurulur. Milli Mücadele'nin örgütleyicisi ve ilk yöneticileri olan kadronun neredeyse TÜMÜ tutuklanır. Bir hafta kadar süren duruşmalarda ondördü idama mahkûm edilir. Sıra Karabekir'e gelince Başbakan İsmet Paşa bir telgrafla Gazi'ye başvurur, Milli Mücadele'nin iki numaralı kahramanını idam etmenin birtakım sıkıntılar doğuracağını belirterek şefaathane önerir. Bunun üzerine mahkeme başkanı Kel Ali [Çetinkaya] İnönü'nün de tutuklanmasını emreder. Gazi bu kararı uygulamaz.

Duruşma günü elli kadar subay siyah sivil takım elbiseyle (ve şüphesiz silahlı olarak) mahkeme salonunda yer alır. Mahkeme heyeti gelince ayağa kalkarlar. "Otur" emrine

rağmen oturmazlar, mutlak sessizlik içinde ayakta durmaya devam ederler. Karabekir onlara dönüp “oturun çocuklarım” deyince otururlar. Mahkeme heyetinde bet beniz atar. Beraat kararı verilir.

Filmi yapılacak sahne, değil mi?

İdam edilenler kimlerdir? Cavit Bey: İttihat ve Terakki'nin kudretli maliye bakanı; Alman ittifakına ve Enver'e muhalefetiyle ünlü; Mustafa Kemal'i lider olarak ilk öneren kişi; 1918 Kasım'ında Mustafa Kemal'in Fethi [Okyar] ile birlikte kurduğu gazetenin finansörü; 1918-19'da memleketin her vilayetinde kurulan Müdafaa-yı Hukuk örgütlerinin, her kent ve kasabada aynı anda yayına geçen Millici yayın organlarının ve Kuvayı Milliye çetelerinin tediye veznesi. Kara Kemal: Milli Mücadelenin İstanbul ayağını örgütleyen kişi; 1918-1920 döneminde İstanbul kadrolarının Anadolu'ya geçmesini örgütleyen teşkilatın lideri. Doktor Nazım: Ermeni tehcirinin başlıca iki mimarından biri ve tek hayatta kalanı. Sonradan “Müdafaa-yı Hukuk Cemiyeti” adını alan Teşkilat-ı Mahsusa'nın liderlerinden biri. Albay Arif: Mustafa Kemal'in ilk gençlikten beri en yakın arkadaşı; Ankara'ya gelişini örgütleyen ve İstasyon binasında bir süre onunla aynı odayı paylaşan kişi. Halis Turgut ve Rüştü Paşa: Milli Mücadele'nin Sivas ve Erzurum ayaklarını örgütleyen, iki kongrenin yapılabilmesini sağlayan kişiler. İsmail Canbulat: Milli Mücadele'nin iç terör örgütünün liderlerinden biri.

Asıl idamı öngörülen örgüt başı Rauf Bey'dir [Orbay]; zamanında haber alıp yurt dışına kaçır. Rauf, Mustafa Kemal olmasa Milli Mücadele'nin lideri olması düşünülen “ikinci adam”dır. Gazi'den iki ay önce Anadolu'ya “ayak basıp” Milli Mücadelenin Ege ayağını örgütlemiştir. Misak-ı Milli'yi ilan eden meclis grubunun lideri ve Ankara rejiminin ilk başvekilidir. Milli Mücadelenin başlangıç manifestosu olan Amasya Bildirgesindeki yedi imzadan ikincisi onundur. [Atatürk meşhur Nutuk'unda bildirgenin taslağını kaleme alan memurla yaverin adlarını anar, ama imzalayanları “diğer bazı kişiler” diyerek geçiştirir. İnternette Kemal şakşakçılarının kaleme aldığı doksan bin anlatıda da o isimler “diğer bazı kişiler” olarak kalır.] 1938'de İnönü'nün affıyla memlekete döner; ölünceye dek polis

gözetimi altında yaşar.

Amasya bildirgesinde imzası olan yedi askeri liderden beşi (Rauf, Karabekir, Refet, Cafer Tayyar ve Ali Fuat [Cebesoy]) idam istemiyle yargılanır, fakat bir şekilde paçayı kurtarırlar. Altıncısı (Mersinli Cemal) Nutuk'ta Gazi'nin alay ve hakaretlerine maruz kalır. Milli Mücadele'nin en tanınmış ideologu Adnan Adıvar ile "star" ismi Halide Edip, yurt dışına kaçarak kurtulurlar. Her ikisi de, 1920'de Damat Ferit hükümetinin idam hükmü verdiği isimler arasındadır.

Şöyle bağlayalım. Sovyetler Birliğinde 1920 ve 30'larda Stalin'in yaptığı "temizlikler" hakkında bugün tonla literatür var. Bizde ise Kemal Tahir'den bu yana kimse bu konulara girmeye cesaret edemedi.

Sizce vakti gelmemiş midir?

İlk yayınlama tarihi 13 Ocak 2012

Kaynak: nisanyan1.blogspot.com.tr